

Koen Goudriaan

“De 1000 van Gouda”

Sociaal-Economisch:

Brouwers 1509

Inleiding

De 1000 van Gouda

De dataverzameling “De duizend van Gouda, de Goudse elite in de middeleeuwen (tot 1589)” heeft een voorgeschiedenis die teruggaat tot de periode 1988-91. In die jaren bezocht ik het Goudse archief met het plan om een systematisch onderzoek te publiceren naar de Goudse elite van de veertiende, vijftiende en zestiende eeuw. Ter voorbereiding verzamelde ik in eerste instantie de gegevens over de schepenen, de burgemeesters, de trossiers en de leden van de vroedschap en identificeerde hen zoveel mogelijk, waarbij identiteitsnummers werden toegekend. Andere lijsten volgden, zoals die van de drie belangrijkste categorieën stadsdienaren (kerk-, gasthuis- en Heilige Geestmeesters), en zeer voorlopige lijsten van de grafelijke beampten (kasteleins, baljuwen en schouten). Ook werden verschillende bronnen getranscribeerd die licht werpen op sociaal-economische kenmerken van de Goudse bovenlaag: brouwers en verstrekkers van leningen aan de stad.

Identificatie en naamgeving

De lijsten in de dataverzameling ‘De duizend van Gouda, de Goudse elite in de middeleeuwen’ betreffen individuen die ieder als zodanig erkend worden door toedeling van een identificatienummer. Zo’n toekenning is in het algemeen gebaseerd op naamsgegevens geput uit uiteenlopende bronnen in combinatie met ‘circumstantial evidence’. Bij dit laatste kan gedacht worden aan chronologische verenigbaarheid, het voorkomen in een aaneengesloten reeks bijvoorbeeld van opeenvolgende trossiersjaren, het ontbreken van homoniemen (gelijkluidende namen) en de overeenkomst in schepenzegels. Anders gezegd: een naam in een bron, bijvoorbeeld in het Stadsdienarenboek, is nog niet meer dan een naam. Pas als er een identificatienummer aan is gegeven, is vastgesteld om wie het gaat en kunnen we de persoon ook in andere bronnen uit dezelfde periode volgen. Een moeilijkheid is het veelvuldig voorkomen van homoniemen bestaande uit veel voorkomende naamsonderdelen, bijvoorbeeld Jan Dirksz. In het algemeen is voorzichtigheid betracht bij het gelijkstellen van personen die worden genoemd in bronnen met onderling nogal uiteenlopende datering.

De bronnen geven de namen van dezelfde persoon vaak in allerlei varianten. Een eerste stap naar identificatie is dus het normaliseren of standaardiseren van de spelling van die namen om diverse bronnen met elkaar in verband te kunnen brengen. In de lijsten zijn de namen dan ook meestal in een genormaliseerde vorm weergegeven.

Identiteitsnummers

De identificatienummers zijn tijdens de bewerking doorlopend maar in verschillende reeksen toegekend. Ze volgen geen consequent alfabetisch of chronologisch systeem. In de loop van de bewerking moesten sommige nummers vervallen; dat gebeurde stilzwijgend.

De reeksen:

- schepenen en burgemeesters: 1 t.m. (ca.) 556
- (substituut-) kasteleins, -baljuwen en -schouten uit de poortery (voorzover niet al van een nummer voorzien): 701vv
- vroedschappen en veertigen (nieuwe namen): 901-953
- trossiers (nieuwe namen): vanaf 971
- enkele nagekomen burgemeesters: 1001vv
- de kerkmeesters van 1423-1483 (nieuwe namen): 1101vv
- stadsdienaren vanaf 1486 (nieuwe namen): 2001vv, met een na correcties ontstane reeks 2201vv
- de (nieuwe) namen in de bijlagen van Hibben: 3001vv
- de (nieuwe) namen van stadsdienaren van de jaren 1573-1589: 3100vv

Kijk voor een uitgebreide uitleg, inclusief afkortingen van bronnen en literatuur in het Algemene document over de gehele dataset.

Sociaal-economische gegevens: Brouwers van 1509

Dit bestand bevat de namen van de brouwers en brouwsters die (samen met hun niet bij name genoemde knechts) de brouwerseed hebben afgelegd op een niet nader te bepalen tijdstip omstreeks 1509. De bron is het Tweede Keurboek, OA inv. 290 f. 79-82v. Vergelijk L.M. Rollin Couquerque en A. Meerkamp van Embden, *Rechtsbronnen der stad Gouda* ('s-Gravenhage 1917) 277.

De lijst wordt gegeven in een bewerkte (genormaliseerde en op alfabet gezette) variant. In de eerste kolom van de bewerkte lijst zijn, waar van toepassing, identificatienummers toegevoegd. De brouwsters zijn in het algemeen weduwen, aangeduid al dan niet door hun eigen voornaam in combinatie met de naam van hun man (androniem). In de bewerkte lijst zijn zij apart achteraan gezet.

De bron deelt de namen in vijf topografische rubrieken in:

- 1 = Westzijde van de Haven
- 2 = Peperstraet
- 3 = Oestzijde van de Haven
- 4 = Upte oestzijde van de Haven van boven neder
- 5 = Die Goude

Literatuur:

Duizend jaar, 97v.

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1509

Idnr	Volgnr	Naam	Patroniem	Toenaam	Topo	M/V
2066	59			den ouden Boeckel	2	m
	132	Adriaen	Claesz			5 m
479	115	Adriaen	Dirksz	Crimpen	5	m
420 ?	72	Adriaen	Gerritsz		3	m
495 ?	123	Adriaen	Jansz		5	m
	14	Adriaen	Pietersz		1	m
452	91	Aelbrecht		Minne	4	m
915	134	Aelbrecht	Baerntsz		5	m
903	1	Aernt		Snoey	1	m
	18	Aernt	Hugenz	Snelle	1	m
2014	122	Aernt	Michielsz		5	m
2015	63	Aernt	Pietersz		2	m
	113	Aerntgen		Back	5	m ?
2016	36	Allaert	Willemsz		1	m
489	65	Andries	Jansz		3	m
2019	143	Baernt	Aelbrechtsz		5	m
406	57	Christoff mr	Florisz		2	m
470	121	Claes	Dammaesz		5	m
2024	11	Claes	Gerritsz	Limmen v	1	m
	19	Claes	Jacobsz		1	m
439	76	Claes	Jansz	de Jonge	4	m
490	107	Clement	Jacobsz		4	m
2038	16	Cornelis	Claesz		1	m
	103	Cornelis	Dirk	hr Backer	4	m
473	52	Cornelis	Dirksz		2	m
	101	Cornelis	Goesen		4	m
	23	Cornelis	Jacob Voppenz		1	m
484	79	Cornelis	Jansz	de Jonge	4	m
	68	Cornelis	Jansz	de Vrie	3	m
474	85	Cornelis	Raes		4	m
2049	7	Daem	Jan	Heye	1	m
	27	Daem	Willem Hugenz		1	m
	96	Daniel	Hugenz	Snelle	4	m
	144	Dirk		Wit	5	m
497	114	Dirk		Paeu	5	m
	74	Dirk		de Vrie	3	m
421 / 478	106	Dirk	Dirksz		4	m
462	40	Dirk	Govaertsz		1	m
445	46	Dirk	Jacob Florisz		2	m
496	61	Dirk	Jansz	de Vrie	2	m
2068	42	Dirk	Jansz	Hopcoper	1	m
450	64	Dirk	Jansz	de Lange	2	m
	116	Dirk	Jansz		5	m
	112	Dirk	Willemsz		5	m

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1509

2075	58	Feys	Jansz		2	m
	117	Floris	Claesz		5	m
	82	Floris	Jacobsz		4	m
	83	Frans		Broeckhuisen	4	m
493	97	Frans	Adriaensz		4	m
455	69	Frans	Willemsz		3	m
	136	Gerbrand	Hendriksz		5	m
366	86	Gerrit		de Vrie	4	m
\	49	Gerrit		Herk	2	m
	17	Gerrit	Allaertsz		1	m
	43	Gerrit	Dirk Lambrechtsz		1	m
389 ?	84	Gerrit	Gijsen		4	m
2094	108	Gerrit	Gorisz		5	m
	137	Gerrit	Hendriksz	Scaverdack	5	m
504 ?	9	Gerrit	Jan	Heye	1	m
	26	Gerrit	Jansz		1	m
	119	Gerrit	Jansz		5	m
434 ?	5	Gherit		Heye	1	m
422	37	Gijs	Jansz	Moel	1	m
2102 ?	22	Gijsbrecht	Gerrit Aelbrechtsz		1	m
	128	Gijsbrecht	Gerritsz		5	m
	34	Harmen	Jacobsz		1	m
396	94	Hendrik		Broeckhuisen	4	m
	47	Hendrik	Gerritsz		2	m
457	124	Hendrik mr	Jansz		5	m
466	51	IIsenoud	Claesz		2	m
	100	Jacob		Borsselen v	4	m
485	111	Jacob		Moel	5	m
440	88	Jacob		Minne	4	m
442	65	Jacob		Hobbe	2	m
	8	Jacob	Jacob Claesz		1	m
	3	Jacob	Jacobsz		1	m
	90	Jacob	Meesz		4	m
408	66	Jacob	Voppenz		3	m
2129	71	Jacob	Zegersz		3	m
	31	Jan		Hoeff v	1	m
	44	Jan		de Vrie	2	m
	24	Jan		de Smit	1	m
379 ?	80	Jan		Moel	4	m
482	127	Jan		de Vet	5	m
2138	87	Jan	Claesz	de Lange	4	m
2139	78	Jan	Claesz	van Neck	4	m
2144	149	Jan	Dirksz	de Boots	5	m
	92	Jan	Dirksz	Crimpen	4	m
494	64	Jan	Dirksz	de Bruun	2	m

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1509

	50	Jan	Feysenz	2	m	
	29	Jan	Gijsen	1	m	
905 ?	129	Jan	Hendriksz	5	m	
441	60	Jan	Jacob Roemersz	2	m	
461	93	Jan	Jacobsz	Cortgeen	4	m
	30	Jan	Jansz		1	m
2155	67	Jan	Jansz	Cos	3	m
2260	105	Jan	Lenaertsz		4	m
	118	Jan	Raes		5	m
	39	Jan	Vop		1	m
	48	Janne	Gerrit Claesz		2	m
916	15	Jonge Jan	Willemsz		1	m
451	148	Maerten	Aelbrechtsz		5	m
	109	Maerten	Maertensz		5	m
	28	Mees	Gijsbrechtsz		1	m
393	13	Oude Jan	Willemsz		1	m
	54	Pieter	Claesz		2	m
2172	12	Pieter	Gerrit Baerntsz		1	m
437	35	Pieter	Volprechtsz		1	m
479	95	Pieter	Willemsz		4	m
	38	Raes	Goesen		1	m
	140	Robbrecht	Aelbrechtsz		5	m
	75	Ruth	Gijsbrechts		3	m ?
	20	Simon	Gijsbrechtsz		1	m
	142	Simon	Jansz		5	m
2181	55	Volprecht	Aerntsz		2	m
911	45	Volprecht	Dirksz		2	m
	98	Volprecht	Jacobsz		4	m
468	133	Vrederik		Paeu	5	m
	110	Willem		de Vet	5	m
2184	147	Willem mr		de Vrie	5	m
	81	Willem		Moel	4	m
399	2	Willem	Aerntsz		1	m
	53	Willem	Gillisz		2	m
449	4	Willem	Jan		1	m
418 ?	99	Willem	Jansz		4	m
	102	Wouter	Dirksz		4	m
917	130	Wouter	Gillisz		5	m
	89	Wouter	Louwerisz		4	m
959	141	Wouter	Willemsz		5	m
	145	Zijvert	Willemsz		5	m
VROUWEN						
Idnr	Volgnr	Vrouw	Man	Topo	M/V	
	56		Voppe Sibrand's weduwe	2	v	

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1509

	125	Aecht	Dirk Dirksz		5	v
	41	Ael	Jacob	Maes	1	v
	73	Claer	Borwouts		3	v
401	6	Emme	Dirk Jan Lambrechtsz		1	v
	131	Fye		Pauwen	5	v ?
377	146	Fye	Dirk Bouwensz		5	v
2196 ?	70	Geertgen	meester Wouter		3	v ?
	33	Griete		Hercken	1	v
	32	Hillegond	Aernt de Cupersweduwe		1	v
	135	Katrijn	Gerrit Vrederiksz		5	v
	21	Lijsbet		Buijs	1	v
	62	Lijsbet		Boeckels	2	v
431	138	Lijsbet	Dirck Nijncxsz		5	v
	126	Marritgen	Jacob Simonsz		5	v
	139	Marritgen	Jonge Adriaensz		5	v
	25	Marritgen	Pier mij Lieff	1	v	
906 ?	150	Neeltgen	Jacob Leeu		5	v
	104	Nelle	Jan die Verwer		4	v
981 ?	120	Russent	Dirk Claesz		5	v
2090	10	Stengelt	Gerrit Bouwensz		1	v ?
412 ?	77	Stijntgen	Hendrik Jansz		4	v

